

Зміст навчання дітей дошкільного віку української мови

ПЕРША МОЛОДША ГРУПА (третій рік життя)

➤ Вікові особливості розвитку рідного мовлення дітей

Третій рік життя характеризується швидкими темпами розвитку мовлення дитини. Воно стає засобом спілкування не лише з дорослими, а й з іншими дітьми. Збагачується смисловий зміст мовлення. Швидко збагачується запас слів.

Мовлення дитини стає зрозумілим для всіх, вона починає оформляти свої думки в речення. Поряд із правильною вимовою звуків багато хто з дітей цього віку ще не вимовляють звуків [р], [л] і шиплячих, одні звуки замінюють іншими, не завжди влучно вживають слова, бо не розуміють їх змісту, не завжди правильно узгоджують слова в реченні.

Мовлення дорослого стає засобом організації поведінки дитини, а в кінці третього року – засобом пізнання дитиною довколишнього середовища. На третьому році життя розвиток мовлення дітей продовжується за такими напрямами: розуміння мовлення дорослих, оволодіння активним мовленням, удосконалення звуковимови, засвоєння граматичної будови мови, розвиток мовлення. Словник налічує 1000–1200 слів.

Якщо мовлення дітей відповідає віковим особливостям розвитку рідного мовлення, можна започатковувати елементи навчання дітей цієї вікової групи українського мовлення.

➤ Основні завдання

❖ Розуміння мовлення

- забезпечити розуміння українського мовлення дорослих.

Вчити розуміти:

- прості запитання дорослих: "Що це?", "Як нявчить киця?", "де м'яч?", "де твої очі?" (руки, щічки тощо);

- формули мовленнєвого етикету: "Доброго дня!", "Доброго ранку!", "До побачення!", "Дякую", "Вибачте";
- звертання, прохання, вказівки дорослого українською мовою до дитини ("Подай, будь ласка, ложку", "Візьми хліб і їж з хлібом", "Катруся, розкажи віршик" тощо) українською мовою;
- короткі і прості за змістом розповіді, оповідання, казки, вірші, пісні українською мовою;
- назви окремих предметів, іграшок, що оточують дитину (кулька, лялька, дзвіночок, олівець, дівчинка, хлопчик, фарби, папір тощо);
- назви частин тіла (очі, волосся, щічки, ніс тощо);
- назви властивостей і якостей предметів (смачний, солодкий, великий, гарний тощо);
- назви одягу, взуття (сукня, фартух, спідниця, рукавички, черевики, панчохи, шкарпетки тощо);
- назви посуду (миска, горнятко тощо);
- назви кольорів (червоний, жовтий);
- назви кімнат (групова, спальня, умивальна, роздягальна, єдальня);
- називати майданчики, групової ділянки.

❖ Розвиток активного мовлення

Розвивати:

- мовленнєве дихання, темп мовлення, вміння говорити, чітко промовляючи слова;
- фонематичний слух, розрізняти на слух вимову слів українською мовою;
- тверду вимову приголосних звуків [ч], [ш], [р] та приголосних звуків перед голосним [и] (руки, ноги, книжка тощо);
- вправляти у чіткій вимові звука [о] в ненаголошенні позиції (вода, молоко, ворона тощо);
- збагачувати активний словник словами-назвами предметів найближчого оточення, одягу, взуття, іграшок;
- вживати в активному мовленні іменники, прикметники, дієслова українською мовою.

Вчити:

- відповідати на запитання українською мовою (одним-двома словами);
- розрізняти і називати словами української мови іграшки, частини тіла, одяг, взуття, знайомі предмети;
- запам'ятувати короткі забавлянки, віршики, утішки, пісні українською мовою;
- будувати прості (2-3 слова) та питальні речення українською мовою, підтримувати діалог із вихователем;
- вживати ввічливі вислови ("Доброго ранку!", "Доброго дня!", "Будь ласка", "Вибачте", "Дякую", "До побачення");
- розповідати за змістом сюжетних картин з допомогою вихователя;
- розповідати напам'ять короткі вірші, забавлянки, пісні українською мовою, брати участь у розвагах за мотивами українських казок та народних традицій, у рухливих народних іграх зі співом та діалогом.

➤ **Показники мовленнєвого розвитку**

- розуміє слова і речення українською мовою;
- відповідає на запитання дорослого словом, реченням (із 2-3 слів);
- розуміє зміст коротких оповідань, казок, віршів, пісень, забавлянок, ігор;
- вживає слова і речення українською мовою;
- знає і розповідає 1-2 вірші, пісні (чи забавлянки) українською мовою;
- бере участь у святкових розважальних вечорах і ранках, пов'язаних з українськими національними традиціями.

➤ **Поради батькам**

- придайте дитячі книжки з віршами, забавлянками, пісеньками, казками українською мовою;
- читайте дитині вірші, оповідання, казки українською мовою стимулуйте її повторювати окремі слова, речення;

- вивчіть з дитиною вірш чи пісеньку українською мовою;
- грайте в українські народні ігри ("Коза-Дереза", "Куй, куй чобіток" тощо);
- якщо хтось із членів сім'ї добре володіє українською мовою, намагайтесь дотримуватися принципу: "одна особа – одна мова" до 4-5 років.